

TYPOlex

Sammenhængen mellem sprog, kognition og kultur har længe været erkendt, men er sjældent blevet studeret systematisk og i større omfang. TYPOlex-projektet studerer forskelle i tænkemåde og verdensopfattelse som de ytrer sig i politiske, økonomiske, kulturelle og juridiske sammenhænge. De afdækkede forskelle har dermed vidtrækkende kommunikative og samfundsmæssige konsekvenser.

Som navnet TYPOlex antyder, er projektets udgangspunkt og bærende idé studiet af de leksikalske forskelle af systematisk og strukturel art mellem (vest)europæiske sprog som lader sig typologisere. De germanske og de romanske sprog fordeler sig, hvad opbygningen af deres leksikon angår, på to typer, som vi kalder henholdsvis endocentriske og exocentriske sprog (se herom den vedføjede publikationsliste). Disse forskelle, som altså er forankrede i sprogenes leksikaliseringsmønstre, har en lang række syntaktiske og tekstuelle konsekvenser der manifesterer sig ved at ikke blot ordene i de to typer er forskelligt opbyggede, men sætninger og tekster er som en konsekvens heraf også skruet sammen efter forskellige principper i de to typer. I videre perspektiv er det altså disse forskelle der determinerer kognition, tænkemåde og verdensopfattelse.

Deltagere:

Michael Herslund

Irene Baron

Henrik Høeg Müller

Iørn Korzen

Lita Lundquist

Hanne Korzen

Viktor Smith

Svetlana Ozol

Oversigt over projektets fælles publikationer og arrangementer siden 1998:

Oversigt over TYPolex-gruppens fælles publikationer og arrangementer

1998

Lingvistisk oversættelse, Michael Herslund, ed. Copenhagen Working Papers in LSP, 1998-3.

- Michael Herslund: Lingvistisk oversættelse. Præsentation (p. 5)
- Michael Herslund: Typologi, leksikalisering og oversættelse (p. 7)
- Iørn Korzen: Leksikaliseringsmønstre i italiensk og dansk (p. 13)
- Lita Lundquist: Kan man teste qualia? Skitse til et eksperiment af oversættelse af associative anaforer mellem dansk og fransk (p. 43)
- Viktor Smith: Hvad siger termen? Nogle grundproblemer i analysen af leksikalske enheders egenbetydning illustreret ved ikke-deverbale komposita i dansk (p. 59)

2000

Argomenti per una linguistica della traduzione, Iørn Korzen & Carla Marengo, eds. Gli argomenti umani 4. Alessandria: Edizioni dell'Orso.

- Iørn Korzen & Carla Marengo: Premessa (p. 7)
- Michael Herslund: Presentazione dei contributi danesi: il progetto "Linguistica e traduzione" (p. 9)
- Michael Herslund: Tipologia grammaticale e tipologia lessicale (p. 11)
- Viktor Smith: On the contrastive study of lexicalization patterns for translation purposes: some reflections on the levels of analysis (p. 19)
- Irène Baron: La lexicalisation des noms composés déverbaux. Traits généraux de la composition nominale (p. 43)
- Iørn Korzen: Pragmatica testuale e sintassi nominale. Sull'esplicitzza del sistema nominale in italiano e in danese (p. 81)
- Lita Lundquist: Translating associative anaphors. A linguistic and psycholinguistic study of translation from Danish into French (p. 111)

Voprosy Filologii 3 (6). 2000. Den Russiske Føderations Videnskabsakademi, Moskva.

- Irène Baron: Aspects lexicaux de la traduction des noms composés (p. 62)
- Birgitte Hein: Lexicalisation et traduction de prédicats verbo-nominaux danois et français (p. 68)
- Michael Herslund: Trois modèles de lexicalisation: les verbes de mouvement français, danois et russes (p. 74)
- Lotte Jansen: On transitive and non-transitive constructions in Russian and Danish. Preliminaries for a translational study (p. 79)
- Hanne Korzen: Les attributs indirects en français et en danois: problèmes de traduction (p. 85)
- Iørn Korzen: Nominal determination in translation: a question of topicality and text pragmatic explicitness (p. 93)
- Viktor Smith: Translating non-arbitrary lexical items: Friends that cannot (always) be trusted (p. 103)

2001

Panel "Translation and Linguistic Typology", EST-Congress Copenhagen, 30 August-1 September 2001. <http://www.cbs.dk/EST> (Copenhagen Formats).

- Michael Herslund: Introduction.
- Irène Baron & Viktor Smith: Structures nominales en danois, en français et en russe: problèmes de traduction.
- Lita Lundquist: Translating associative anaphors. A linguistic and psycholinguistic study of translation from French into Danish.
- Iørn Korzen: Foreground/background distinctions in translation.
- Hanne Korzen: Les attributs indirects en français et en danois: différences typologiques et problèmes de traduction.

2002

Lingvistisk teori i oversættelsesstudier, Viktor Smith, ed. Copenhagen Working Papers in LSP, 2002-1.

- Viktor Smith: Forord (p. 1)
- Irène Baron: Sprogtypologiske forskelle i oversættelsesperspektiv med særligt henblik på nominalenheder i dansk og fransk (p. 3)
- Michael Herslund: Tre leksikaliseringmodeller: de danske, franske og russiske bevægelsesverber (p. 41)
- Lotte Jansen: Transitive og ikke-transitive konstruktioner i russisk og dansk (p. 52)
- Hanne Korzen: Noget om frie prædikativer og deres oversættelse fra fransk til dansk (p. 70)
- Iørn Korzen: Nominal determination og oversættelse: topikalitet og tekstpragmatisk eksplicitering (p. 95)
- Viktor Smith: Oversættelse af ikke-arbitrære leksikalske udtryk: venner man ikke (altid) kan stole på (p. 127)

2003

Aspects linguistiques de la traduction, Michael Herslund, éd. Presses Universitaires de Bordeaux.

- Michael Herslund: Présentation (p. 7)
- Michael Herslund: Pour une typologie lexicale (p. 13)
- Irène Baron: Catégories lexicales et catégories de pensée : une approche typologique du danois et du français (p. 29)
- Henrik Høeg Müller: Stratégies de lexicalisation nominale en espagnol (p. 55)
- Hanne Korzen: Attribut de l'objet et valence dérivée. Étude contrastive dano-française. (p. 85).
- Lita Lundquist: L'anaphore associative en danois et en français, sur quoi roule-t-elle? Étude contrastive et expérimentale (p. 105)

Sprogtypologi og oversættelse. Endocentriske og exocentriske sprog, Iørn Korzen & Lita Lundquist, eds. Handelshøjskolen i København.

- Lita Lundquist, Iørn Korzen, Michael Herslund: Indledning (p. 9)
- Irène Baron, Michael Herslund, Hanne Korzen, Iørn Korzen, Henrik Høeg Müller, Viktor Smith: Mikrostruktur: Ord og syntagmer (p. 19)
- Michael Herslund, Hanne Korzen, Iørn Korzen, Lita Lundquist: Makrostruktur: Sætning og tekst (p. 104)
- Iørn Korzen, Michael Herslund: Kontekst (p. 180)
- Iørn Korzen, Lita Lundquist, Viktor Smith: Afrunding (p. 200)

Language and Culture, Irène Baron, ed. Copenhagen Studies in Language 29.

- Irène Baron: Preface (p. 7)
- Michael Herslund & Irène Baron: Language as World View. Endocentric and Exocentric Representations of Reality (p. 29)
- Michael Herslund: Essence du langage, types linguistiques et systèmes métriques (p. 71)
- Iørn Korzen: Hierarchy vs. linearity. Some considerations on the relation between context and text with evidence from Italian and Danish (p. 97)
- Lita Lundquist: Interpretation of culture and culture of interpretation in law and linguistics (p. 111)
- Viktor Smith: Linguistic diversity and the convergence of European legal systems and cultures: Is LeGrand's pessimism justified? (p. 139)
- Irène Baron: Diversité linguistique et cultures juridiques: les langues constituent-elles un obstacle à l'intégration européenne (p. 153)

2005

Le génie de la langue française. Perspectives typologiques et contrastives. Langue française 145, Michael Herslund & Irène Baron, éd. Paris: Larousse-Colin.

- Michael Herslund & Irène Baron: Présentation: typologie lexicale et au-delà (p. 3)
- Irène Baron & Michael Herslund: Langues endocentriques et langues exocentriques. Approche typologique du danois, du français et de l'anglais (p. 35)
- Hanne Korzen: Attributs directs et indirects en français, en danois et en anglais: différences typologiques et problèmes de traduction (p. 55)
- Lita Lundquist: Noms, verbes et anaphores (in)fidèles. Pourquoi les Danois sont plus fidèles que les Français (p. 73)

Tipologia linguistica e società, a cura di Iørn Korzen e Paolo D'Achille. Firenze: Franco Cesati.

- Iørn Korzen & Paolo D'Achille: Premessa/Foreword (p. 7)
- Michael Herslund: Lingue endocentriche e lingue esocentriche: aspetti storici del lessico (p. 19)
- Iørn Korzen: Lingue endocentriche e lingue esocentriche: lessico, testo e pensiero (p. 31)
- Henrik Høeg Müller: Meaning Construction within Spanish Nominal Syntagmatic Compounds (p. 55)
- Viktor Smith: Taking Linguistic Relativity Seriously: From Language Structure to Legal Cultures (p. 79)
- Irène Baron: Endocentric versus Exocentric Languages: An Obstacle to European Integration? (p. 93)
- Lita Lundquist: "Be orderly!" Language Types and Interpretation of Texts in the European Union (p. 111)

2007

Langues d'Europe, l'Europe des langues. Croisements linguistiques. Scolia 22. Textes recueillis par I. Korzen, M. Lammert & H. Vassiliadou. Strasbourg: Université Marc Bloch.

- Iørn Korzen, Marie Lammert, Hélène Vassiliadou: Présentation (p. 5)
- Michael Herslund: De la typologie lexicale au raisonnement juridique: présentation du projet danois (p. 7)
- Iørn Korzen: Linguistic Typology, text structure and appositions (p. 21)
- Hanne Korzen: Apposition et Cie: Remarques sur l'apposition, l'épithète, et l'attribut indirect en français et en danois (p. 43)

- Henrik Høeg Müller: Predicatives inside NPs (p. 63)
- Lita Lundquist: L'anaphore lexicale démonstrative dans les langues endo- et exocentriques: langue, texte, discours (p. 85)
- Irène Baron: "Attention! Surveillance vidéo". La linguistique à l'intersection des langues et du droit (p. 105)

Arrangementter uden publikation

2002

Seminari "Aspectes lingüístics de la traducció". Universitat Pompeu Fabra, Barcelona, 23 de maig de 2002.

- Michael Herslund: Presentación del proyecto danés: Traducción lingüística.
- Hanne Korzen: Attribut de l'objet et valence dérivée. Etude contrastive dano-française.
- Irène Baron: Universaux du langage dans les composés danois et français.
- Henrik Høeg Müller: Las perífrasis de infinitivo modales en español. Compatibilidad entre su valor modal y proyección temporal.
- Iørn Korzen: Lessico, morfologia e strutturazione testuale. Alcune considerazioni sulla micro e macrostruttura delle lingue romanze e scandinave.
- Viktor Smith: How Verbs Lexicalise Motion and Space in Danish and Russian: Typological and Methodological Considerations.
- Lita Lundquist: L'anaphore associative en français et en danois. Etude contrastive et expérimentale du SN français et danois, et de leur emploi dans le discours.

Colloquium "Interdisciplinary Relationships in Translation Studies". Yildiz Technical University, Istanbul, 23-25 October 2002.

- Irène Baron: Langues, systèmes de pensée et traduction.
- Michael Herslund: Prédicats, prédicats complexes et traduction.
- Hanne Korzen: Un drôle d'attribut de l'objet. Etude contrastive dano-française.
- Lita Lundquist: Translating texts, translating anaphors.
- Henrik Høeg Müller: Criteria of modality: a comparative linguistic study of modal auxiliaries in Danish and Spanish.
- Viktor Smith: Talking about motion in Danish, French, Italian and Russian.